

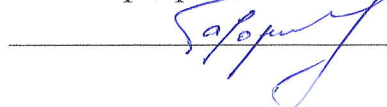
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол № 2 від “03.09” 2018 р.

Зав. кафедри

Г.О. Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ КОКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТУРИСТИЧНИХ
ПІДПРИЄМСТВ»

(заочна скорочена форма навчання)

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник: Ніколайчук О.А.
доц. кафедри міжнародної
економіки та туризму, к.е.н.

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спец. 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	Осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Лекції, годин	4
Практичні / семінарські, годин	4
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	82
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування професійних компетентностей щодо управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства та формування умінь аналізувати чинники, що впливають на рівень конкурентоспроможності, планувати та організовувати діяльність щодо підвищення її рівня.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо особливостей управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства, вивчення принципів і методів підвищення його рівня, набуття вмінь визначати показники та фактори конкурентоспроможності туристичного підприємства, розробляти стратегію її підвищення та організовувати діяльність щодо реалізації стратегії.

Предмет: механізм управління конкурентоспроможністю підприємств туристичної сфери.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Теоретичні аспекти конкуренції на ринку туристичних послуг.
2. Конкурентоспроможність підприємств туристичної сфери.
3. Конкурентні переваги підприємств туристичної сфери на ринку послуг.
4. Методологічні підходи до оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств.
5. Конкурентоспроможність туристичного продукту та її оцінка.
6. Конкурентоспроможність персоналу сфери туризму та її оцінювання.
7. Аналіз діяльності конкурентів і прогноз положення туристичного підприємства в галузі.
8. Стратегії конкуренції підприємств на ринку туристичних послуг
9. Стратегічне планування в системі формування стратегії підприємств індустрії туризму.
10. Напрями забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства					
Тема 1. Теоретичні аспекти конкуренції на ринку туристичних послуг	6				6
Тема 2. Конкурентоспроможність підприємств туристичної сфери	7	0,5	0,5		6
Тема 3. Конкурентні переваги підприємств туристичної сфери на ринку послуг	9	0,5	0,5		8
Разом за змістовим модулем 1	22	1	1	-	20
Змістовий модуль 2. Діагностика конкурентоспроможності та управління нею в системі стратегічного управління туристичним підприємством					
Тема 4. Методологічні підходи до оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств	12	1	1	-	10
Тема 5. Конкурентоспроможність туристичного продукту та її оцінка	11	0,5	0,5	-	10
Тема 6. Конкурентоспроможність персоналу сфери туризму та її оцінювання	8			-	8
Тема 7. Аналіз діяльності конкурентів і прогноз положення туристичного підприємства в галузі	11,5	0,5	1		10
Тема 8. Стратегії конкуренції підприємств на ринку туристичних послуг	10	0,5	0,5		9
Тема 9. Стратегічне планування в системі формування стратегії підприємств індустрії туризму	8,5	0,5			8
Тема 10. Напрями забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств	7				7
Разом за змістовим модулем 2	68	3	3	-	62
Усього годин	90	4	4	-	82

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія. Конкурентоспроможність та конкурентні переваги туристичного підприємства: сутність та оцінка	2
2	Семінар з використанням практичних задач. Аналіз діяльності конкурентів та стратегії конкуренції підприємств на ринку туристичних послуг	2
Всього		4

5. Індивідуальні завдання

Виконання практичного завдання щодо визначення кількісної оцінки (рівня) конкурентоспроможності обраного туристичного підприємства різними методами. Запропонувати відповідні напрями забезпечення конкурентоспроможності обраного туристичного підприємства.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських (практичних) занять	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства	20	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: конкуренція на туристичному ринку, методи конкурентної боротьби, конкурентоспроможність туристичного підприємства, конкурентні переваги не правового характеру, конкурентні переваги, засновані на економічних факторах, технологія формування конкурентних переваг. Джерело [1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15]. 2. Самоперевірка знань шляхом тестування на знання термінів і базових понять	Тестування
Змістовий модуль 2. Діагностика конкурентоспроможності та управління нею в системі стратегічного управління туристичним підприємством	62	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: методи оцінки конкурентних позицій підприємства сфери індустрії туризму, рівень конкурентоспроможності туристичних підприємств, показники конкурентоспроможності підприємств туризму, конкурентоспроможність послуги і методи конкурентної боротьби, критерії	Тестування, виконання індивідуального завдання

1	2	3	4
		та показники оцінки конкурентоспроможності туристичного продукту, методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності туристичних послуг, життєвий цикл конкурентної переваги, умови забезпечення конкурентоспроможності туристичної послуги, джерела інформації про діяльність підприємств індустрії туризму, вимоги до вибору підприємств-конкурентів для оцінювання конкурентоспроможності, порівняння стратегій позиціонування послуг на ринку, методика оцінки стратегічного потенціалу і конкурентного статусу підприємства, типи конкурентної поведінки підприємств на ринку туристичних послуг, підходи до декомпонування корпоративної стратегії підприємства, порядок формування стратегії зовнішнього розвитку підприємства, стратегічний план, якість туристичних послуг, ліцензування туристичної діяльності, сертифікація туристичних послуг. Джерело [1, 2, 3, 4, 5-9, 11, 13-17]. 2. Самотестування. 3. Підготовка індивідуального завдання	
Разом	82		

7. Результати навчання

1. знання і розуміння теорій конкуренції та конкурентоспроможності
2. знання і розуміння механізмів управління конкурентоспроможністю підприємства
3. знання і розуміння змісту та логіки формування стратегій управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства
4. уміння визначати фактори зовнішнього середовища, які впливають на формування стратегії туристичного підприємства, встановлювати взаємозв'язок між конкурентними перевагами та рівнем конкурентоспроможності туристичного підприємства, формувати механізми розвитку конкурентних переваг та ключових компетенцій туристичного підприємства
5. володіння методами прийняття і реалізації стратегічних і тактичних рішень щодо реалізації стратегії підвищення рівня конкурентоспроможності туристичного підприємства
6. уміння реалізовувати загальні і специфічні функції управління підрозділами, які пов'язані з реалізацією стратегії конкурентоспроможності туристичного підприємства
7. володіння методами оцінки рівня конкурентоспроможності туристичного підприємства
8. здатність обґрунтовувати доцільність та необхідність формування стратегії конкурентоспроможності туристичного підприємства
9. здатність розробляти механізми підвищення рівня конкурентоспроможності туристичного підприємства

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.Г Агафонов — К.: Знання України, 2002. — 352 с.
2. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств : Навч. Посібник/ Л.В. Балабанова, Г.В. Кривенко, І.В. Балабанова - К.: Професіонал, 2009 - 256 с
3. Гаврилюк С.П. Конкурентоспроможність підприємства у сфері туристичного бізнесу: Навч. посіб. – К.: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 180 с.
4. Должанський І.З. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посіб. / І.З. Должанський, Т.О. Загорна – Київ: Центр навч. літ.-ри, - 384 с.
5. Кныш М. И. Конкурентные стратегии: Уч. пособ. / М. И. Кныш. –СПб., 2000. – 284 с.
6. Лифиц И.М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и услуг. – 2-е изд., доп. И испр. – М.: Юрайт-М, 2001. – 224 с.

7. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. Видання 2-ге, доповнене. / К.І Редченко – Львів: «Новий Світ - 2000», 2003, — 272с.
8. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко - 2-е вид. без змін. - К.: КНЕУ, 2009. -520 с.
9. Фатхутдинов, Р. А. Управление конкурентоспособностью организации. Учебник. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 544 с.

Допоміжна

- 10.Азоев Г.Л., Челенков А.П. Конкурентные преимущества фирмы. - М. 2000. - 459 с.
- 11.Портер Е. Майкл. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / Майкл Е. Портер; пер. с англ. И. Минервин; – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 54 с.
- 12.Портер М.Е. Конкуренція: пер. С англ. – СПб.: Издат.дом. «Вильямс», 2003 р.
- 13.Чайникова Л.Н. Конкурентоспособность предприятия : учеб. пособие / Л.Н. Чайникова, В.Н. Чайников. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 192 с.
- 14.Опанащук Ю. Я. Напрями вдосконалення оцінки якості обслуговування в туристичних підприємствах / Ю.Я. Опанащук // Вісник ЛКА : збірник , наукових праць. – Львів : вид-во ЛКА, 2009. – Вип. 31. — С. 134-141. — (Серія економічна).
- 15.Омеляненко Т. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. -2-е вид, без змін. / Омеляненко Т. В., Барабась Д. О. К. : КНЕУ, 2009. -272 с.
- 16.Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699с.
- 17.Шевченко Л. С. Конкурентное управление: Учеб. пособие. — Х.: Эспада, 2004. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Гагская декларация Межпарламентской конференции по туризму від 14.04.1989 [Електронний ресурс] // ООН. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_904
2. Глобальный этический кодекс туризма від 01.10.1999 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/983_001

3. Хартия туризму від 01.01.1985 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_640
4. Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
5. Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
6. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article %3fart_id=52898](http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52898).
7. Закон України «Про захист економічної конкуренції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article %3fart_id=52885](http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52885).
8. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id= 52901](http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52901).
9. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. Річні Звіти Антимонопольного комітету України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=178067&cat_id=161760.
10. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» від 13.07.2016 № 1460-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/ show/1460-19](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1460-19)
11. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.weforum.org
12. Офіційний сайт Глобального форуму з конкуренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.globalcompetitionforum.org
13. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Міжнародна мережа з питань конкуренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.internationalcompetitionnetwork.org